

Mètodes de Recerca en Comunicació

Codi: 103858

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Núria Simelio Sola

Correu electrònic: nuria.simelio.sola@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Luiz Peres Garzezi

Laura Cervi

Anna Tous Rovirosa

Prerequisits

No hi ha requisits previs, però es parteix de la idea que els estudiants han realitzat l'assignatura de Teories de la Comunicació com a pas previ per poder realitzar l'assignatura de Mètodes de Recerca en Comunicació.

Objectius

Els objectius formatius de l'assignatura són: a) Explicar les diferents formes d'aproximació al coneixement científic i els mètodes i tècniques quantitatius i qualitatius aplicats a l'anàlisi de la comunicació i el periodisme. b) Exposar i explicar les estratègies més adequades per a la planificació i disseny de la investigació en comunicació i periodisme.

El contingut de l'assignatura aplicarà la perspectiva de gènere de manera transversal. Ho fa específicament en els següents aspectes concrets:

-Coneixement sobre inclusió de la perspectiva de gènere en tots els processos del disseny i aplicació de les recerques, incloent-hi metodologies i tècniques de recerca amb perspectiva de gènere o feministes.

-Reflexió sobre el paper de les tecnologies de la informació i comunicació en la transmissió dels estereotips de gènere i en la transformació social.

-Reconeixement de les aportacions de les científiques a la disciplina.

-Coneixement dels valors d'equitat de gènere en l'exercici professional.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Aplicar el mètode científic adequadament, plantejar hipòtesis relatives a la comunicació periodística, validar i verificar les idees i els conceptes, i ressenyar correctament les fonts.
- Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
- Demostrar l'esperit crític i autocrític.
- Demostrar un coneixement adequat del món contemporani i la seva evolució històrica recent en les dimensions social, econòmica, política i cultural.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Exposar adequadament els resultats del procés d'investigació de manera oral, escrita, audiovisual o digital, d'acord amb els cànons de la disciplina periodística.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
2. Analitzar els indicadors de sostenibilitat de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit integrant-hi les dimensions social, econòmica i mediambiental.
3. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
4. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
5. Aplicar coneixements de context a la investigació.
6. Aplicar el mètode científic adequadament en la investigació de mitjans.
7. Aplicar els mètodes de la recerca científica al disseny de projectes periodístics.
8. Aplicar les tècniques d'interpretació d'enquestes i de recerca qualitativa.
9. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
10. Demostrar capacitat d'autoaprenentatge i autoexigència per aconseguir un treball eficient.
11. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
12. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
13. Explicar el codi deontològic, explícit o implícit, de l'àmbit de coneixement propi.
14. Identificar i descriure els processos informatius i comunicatius, així com els principals corrents i teories que els formalitzen i critiquen des d'un punt de vista conceptual, metodològic i de recerca.
15. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
16. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
17. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
18. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
19. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
20. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
21. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.

22. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
23. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
24. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
25. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
26. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
27. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

Tema 1 Introducció a la investigació en comunicació i periodisme 1. La formació investigadora i el seu paper a les institucions. 2. El camí de la investigació, la seva importància, oportunitat i eficàcia. 3. Paradigmes i teories: les principals orientacions en comunicació 4. La investigació en comunicació i les seves demandes socials. 5 Centres d'investigació en comunicació. 6. Publicacions especialitzades i recursos en xarxa 7. La investigació en comunicació i periodisme a l'era digital.

Tema 2 El procés d'investigació i les seves etapes. La seva aplicació a la investigació en comunicació. 1. Investigació quantitativa i qualitativa. 2. Organització, planificació i procés del treball científic: etapes i fases del procés d'investigació. 3. Delimitació de l'objecte i de l'àmbit disciplinari. 4. Elaboració de l'estratègia d'investigació. 5. El projecte d'investigació: estructura i continguts.

Tema 3 Les tècniques d'investigació per l'anàlisi de la comunicació. Tècniques quantitatives I. Les bases de dades i els programes d'anàlisi de la investigació per Internet.

Tema 4 L'aplicació de les tècniques quantitatives a la investigació en comunicació. II 1. L'experiment. 2. L'anàlisi de contingut. 3. L'enquesta

Tema 5 L'aplicació de les tècniques qualitatives a la investigació en comunicació. 1. L'entrevista en profunditat i les històries de vida. 2. Les tècniques de grup: grups de discussió, grups focals, mètode Delphi. 3. L'observació participant i no participant.

Programació de l'assignatura

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura.

Metodologia

La metodologia docent consistirà en activitats dirigides presencials, activitats supervisades i treball dirigit i autònom.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
Avaluació	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Classes magistrals	15	0,6	6, 8, 14
Laboratori	22	0,88	5, 6, 7, 8
Seminaris	15	0,6	5, 6, 7, 8, 12, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories	14	0,56	
Tipus: Autònomes			
Treball autònom	42	1,68	5, 6, 7, 8, 12, 14

Avaluació

L'assignatura consta de les activitats d'avaluació següents:

Activitat A: pràctiques de curs 30% sobre la qualificació final. Tres pràctiques de laboratori (1 individual i 2 en grup).

Activitat B: treball de recerca dirigida 30% sobre la qualificació final (en grup).

Activitat C: 1 examen parcial 20% sobre la qualificació final.

Activitat D: 1 examen parcial 20% sobre la qualificació final.

Per poder aprovar l'assignatura, caldrà treure una nota mínima de 5 en la mitjana de les activitats C i D. Per poder fer mitjana, s'ha de treure un mínim de 4 a cada examen.

Procés de recuperació

L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si ha estat avaluat del conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura.

El treball de recerca queda exclòs del procés de recuperació.

Segona matrícula

En cas de segona matrícula, l'alumnat podrà fer una única prova de síntesi que consistirà en un examen final sobre els continguts teòrics i pràctics.

La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova síntesi.

Plagi

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1 prova de contingut	20%	1	0,04	5, 10, 11, 14, 22, 25
1 prova de contingut	20%	1	0,04	5, 10, 11, 14, 22, 25
3 Treballs pràctics	30 %	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Treball de recerca	30%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27

Bibliografia

Bibliografia bàsica

VILCHES, Lorenzo (coord.) (2011) *La investigación en comunicación. Métodos y técnicas en la era digital*. Barcelona, Gedisa

Bibliografia complementària

BERGER, Arthur Asa (2016) *Media and Communication Research Methods: An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. Thousand Oaks. Sage.

BORGATTI, Stephen. P., EVERETT, Martin G.; JOHNSON, Jeffrey C. (2013). *Analyzing Social Networks*. London: Sage.

CORBETTA, Piergiorgio (2007) *Metodología y técnicas de investigación social*. Madrid: Mc Graw Hill.

DOMÍNGUEZ, Marius y SOLSONA, Montserrat. (2003) *Tècniques d'investigació social quantitatives*. Barcelona, Edicions Universitat de Barcelona.

IGARTUA, Juan José (2006) *Métodos cuantitativos de investigación en comunicación*. Barcelona, Bosch

LIS, Irene y PATRICIA, Mariana. (2018) Investigaciones en comunicación en tiempos de big data: sobre metodologías y temporalidades en el abordaje de redes sociales. *AdComunica. Revista Científica de Estrategias, Tendencias e Innovación en Comunicación*, 15, 25-43

SIMELIO, Núria; GINESTA, Xavier; SAN EUGENIO, Jordi y CORCOY, Marta (2019) Journalism, transparency and citizen participation: a methodological tool to evaluate information published on municipal websites. *Information, Communication & Society*. 22 (3), 369-385

Programari

Programari d'edició de text: Word o similar.

Programari d'anàlisi de dades: PSPP i Excel o similar.

Programari d'anàlisi de xarxes socials: Netlytic, NodeXL o similar.